

Barcelona 30 de Gener de 1925

L'Esquella de la Torratxa

Any XLVIII Número 2395 15 cèntims — Atrassats 30

LA JOGUINA DEL NEN

—El papá diu que ets tan dolent, però jo trobo que no!

Saló American-Bar

PELAI, 60

Servei únic a Barcelona : Concerts
tots els dies de 6 a 8 i mitja tarda

Nit de 10 a 12 concert extra : Esmerat

servei de café : Elegants sortides de
teatre de 12 a 2 de la matinada

amb música : Diumenges i dies

festius de 12 a 2 vermut-concert

CURACION RADICAL DE LA AVARIOSIS

(SIFILIS)

Tratamiento fácil y discreto con los comprimidos de GIBERT

Los comprimidos de GIBERT no producen irritación intestinal y contienen además una notable proporción de arsénico en estado orgánico en que se conoce su bienhechora influencia en la evolución de la enfermedad.

La impregnación del organismo, a dosis pequeñas administradas cotidianamente, termina por crear en el organismo un medio en que los espiroquetos (microbio de la sífilis) se debilitan y mueren. La salud no está en nada comprometido y no ocurre la intolerancia que algunas veces se manifiesta después de la inyección a dosis máxima.

Hay enfermos que no pueden someterse al tratamiento costoso de la inyección, y a otros les repugna entrar en las clínicas

donde todo el mundo sabe tratar las enfermedades sífilíticas. El tratamiento por los Comprimidos de GIBERT es sumamente fácil y discreto; la caja puede llevarse en el bolsillo del chaleco, y todo el mundo puede curarse sin ser notada su enfermedad.

Sustituye con ventaja al 606 - Numerosos certificados médicos - Preparado por J. Gibert, Farmacéutico especialista de 1.ª de la Universidad de París - La caja de 50 comprimidos, Ptas. 7'50

FARMACIA SARRIAS, Plaza Santa Ana, 9
FARMACIA TARRÉS, calle Carmen, n.º 34

GRAN CAFE RESTAURANT

OLYMPIA

Ronda Sant Pau, 17-21

Salons per a banquets. - Esplèndids
locals per a Dominó i Tresillo

22 Billars

Preus econòmics

BICICLETES
Motos

Accesoris i Sports

SANROMA

Balmes, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

PATI BLAU

Pelai, 1 | Ronda Universitat, 3

Acabades les reformes d'aquest Cafè, ha quedat convertit en un dels més elegants salons de la nostra Barcelona, amb una temperatura agradable.

Diàriament Audicions de Radi per un aparell de lo més modern, construït expressament per aquesta casa, únic a Barcelona.

NOTA. Aquesta casa sols consumeix llet, nates, yogurs, & &, de la LLETES DE CATALUNYA.

El Gato Negro

Bar - Charcuterie

Rambla del Mig, 36-38 - Tel. 2290 A

SERVEI DE PRIMER ORDRE

Única Casa amb servei de CAFE-EXPRES per a tot el públic

PREUS MODERATS

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

Lo de cada any

De vegades al començament d'estiu, de vegades a les acaballes, cada any preguntem al doctor amic:

—Doctor, hi ha molta grip?

—Molta, però és lleu—respon el doctor.

L'altre dia, com des de fa set anys, des del 1918, li hem fet la mateixa pregunta i ell ens ha ofert la mateixa resposta. La grip és ja un esport d'hivern, un esport amb llit en lloc de "skis", amb sudorífics en lloc de patins, amb repòs en lloc de curses per les pendents nevades. És un esport involuntari: però és un esport. Es fan estornuts, graus de febre, estossejades i beguda. Sobretot beguda, als primers símptomes i als darrers, durant la malaltia i després. Hi ha qui prefereix el conyac, qui el ron, qui les tisanes, qui les medicines. Nosaltres estem pel conyac, i si és possible, conyac francès, que és l'autèntic. Als Estats Units, no comprenem com deuen treure's la grip.

Si ens garantissin la senzilla grip, sense complicacions, com la que ara disfruta Barcelona, seria una malaltia recreativa, que hauríem de demanar com les vacances a l'estiu. Seria les vacances de l'hivern. A l'estiu un vol el camp i la fresca, les platges i la natació. A l'hivern, la quietud i l'abric. Doncs la grip ve a resoldre aquesta necessitat de repòs, i si l'estiu, per la calor, necessitem el vano, a l'hivern, per a la febre, prenem l'aspirina, que és un vano per dins, en píndoles. Ficats al llit, reprenem lectures endarrerides, responem les cartes que mai hauríem escrit, regirem els records, descensem sense preocupar-nos del rellotge, ni del calendari, sentim la voluptuositat d'ésser sols, lluny de totes les impertinències, de totes les presses i de tots els amoinos. I al costat la beguda.

Aqueixa grip casolana, sembla inventada per un mandra. Els pobres dependents, i els empleats, i nosaltres, els periodistes, a l'hivern, no sabíem com demanar uns dies d'esbarjo. Una boda, un bateig, una mort, no donen més que per a un dia, a lo més per a dos dies de descans. Una grip són, almenys, vuit dies. El burgès s'enfada, però com que n'hi ha tanta de grip, es resigna. Després, el dia abans de reprendre el treball, una excursió pel districte quint, posa una mica d'ulleres i una cara esgrogueïda. El burgès arriba a sentir una mica d'enterniment.

De vegades, si la feina es pot fer a casa, el burgès, impla-

cable, ens l'envia. Aleshores, la grip reprén els seus furs i decreta una pujada de temperatura. La feina torna a càl burgès i les vacances segueixen el seu curs normal. Per això, la grip, en aquest temps resulta una mica subversiva. És una malaltia insurgent. Com que en el Drets de l'Home, els revolucionaris, que eren unes bones persones, es varen oblidar d'inscriure el descans obligatori, el dret a la grip és la darrera de les conquestes dels que no poden descansar, cobrant la renta.

PARADOX

L'ESTRANY ADMIRADOR

Anem a l'estació a despedir a una senyora amiga nostra. Pugem amb ella al departament, li arreglem les maletes, li desfem les mantes perquè, com la calefacció encara no funciona, té fred. Li oferim uns llibres, uns bombons.

A la fi, com el tren no arrenca, i el comiat es fa un xic massa trist, i tenim ganes de fumar una pipa, estremem les mans a la senyora i saltem a l'andén.

A l'andén se'ns acosta un senyor. No el coneixem. És el senyor que s'assembla a tothom. Però devem ésser molt amics, perquè ens tuteja.

—També has vingut tu?—ens diu, molt alegre.

Nosaltres fem un gest d'estranyesa.

—...?

—Així m'agrada, home!

—No, si és que no sé...

I ell, amb un posat de tristesa.

—Ja ho veig! Ja ho veig que no estàs enterat!

I calla. I ens mira amb més tristesa que mai. A nosaltres, per culpa de no estar enterats de no sabem què, ens fa vergonya i compassió haver de donar-li aquest disgust.

Després d'una estona de silenci, per a distreu-re'l, diem:

—Se'n va molta gent!

—Sí.

—També has vingut a despedir a algú?

—No; jo vinc a esperar.

—Ah, ja! Algun amic.

I ens respon ell aquestes enigmàtiques paraules:

—No: un cavall! Un cavall que mereix tots els respectes!

Proses epigramàtiques

NOVEL-LA D'ANDREU

Les subtileses medievals són infinites. Les meravelles d'art que resten d'aquella època, palesen el seny preclar i l'amor entranyable que aquelles gents tiranitzades per un feudalisme auster sentien per l'art i la ciència.

D'aquelles subtileses una em corprén vivament: Aquella sapientíssima professora de la Universitat de Bolònia que es digué Novella d'Andreu, i era tan altament bella que, per a no distreure els estudiants, explicava les lliçons darrera d'una cortina.

POMPEIA

L'únic tresor que ens resta de l'antiguitat on podem estudiar la diversitat característica de la vida romana, és Pompeia. Pompeia la desenterrada per Carles III, la tancada per dos mil siscents metres de muralla i oberta per vuit portes; la de les columnes jòniques, la del gran "forum", la que té al damunt l'antic cràter del Vesubi encimbellat en la muntanya Somma; la de les portes amples com la seva fraternitat; la del "tablinum", el "triclinium" i les "cubicula" romanes.

Pompeia, la ciutat sense balcons ni finestres perquè plora per dins.

DEL MUSEU DE NÀPOLS

Nàpols, la de mil crits, la ciutat més cridanera del món, la que té una gent humil que sembla que visqui de la pròpia bellesa del paisatge, és la que guarda en el seu museu totes les meravelles trobades en les excavacions de Pompeia, Herculano i Stabias.

El museu de Nàpols ens dóna una idea gran de l'art pictòric romà. Els frescos trobats a Pompeia, sinó els prenguessin amb gran joia pels seus palaus els reis i els potentats de la nostra època, seria perquè un hom s'ha de doldre sempre del mal gust imperant.

SALPER

L'HOMME QUE VOL FER BONDAT I NO POT

Aquest home que vol fer bondat i no pot és el glossador. No creguin que això siguin pretensions: el glossador vol fer bondat. Paraula!

Això, de totes maneres, no és res extraordinari. El glossador ja no és un noi—ai, no! Ja no ho és!—ja té cabells blancs, panxa i dispèpsia, que és malaltia de ric. El glossador ja es cansa com no es cansava quan era jove, ja no pot menjar certa mena de menjars carregats d'espècies i salses angleses, ja no pot beure com bevia abans. I la seva tragèdia és terrible perquè el que ha envellit és tan sols el seu cos, però no el seu esperit. Així en ell viuen dos homes: el cansat i l'incansable, el desenganyat i el de les il·lusions eternes. Aquests dos homes viuen en el seu interior molt malament, com si visquessin a dispesa: sempre barallant-se.

—Mira que a la teva edat certes coses ja no t'estan bé!
—diu el vell.

—Prou, noi, que m'atipes!—diu el jove, amb tota la impertinència dels joves.

—Mira que acabaràs malament!

—Sempre s'hi acaba malament. Acabar, mai ha sigut una cosa agradable!

De l'existència d'aquests dos homes en ell, el glossador n'està molt orgullós, perquè el converteixen en un personatge de Pirandello. I no és que Pirandello li sembli una cosa molt sèria, però com que està de moda!

El glossador és un home de mala fama, mal li està el dir-ho.—Mal li està el dir-ho perquè la mala fama és una cosa que adorna molt, i vostès es podran creure que s'atribueix aquesta fama per vanitat.—Del glossador s'ha dit que no és un home serio. Això an ell no l'ha fet enfadar perquè mai ha pretès ésser un home serio, perquè creu que un home serio no és una cosa tan important com la gent es pensa. S'ha dit també que li agrada la beguda. I és veritat: li agrada la beguda. Però s'han de respectar els gustos. No hi ha l'home al que li agrada anar a buscar cargols? Doncs també hi ha d'haver l'home al que li agradi la beguda, que això sí que és una cosa sèria! També s'ha dit que li agraden les dones, sobretot les dolentes. Què en què es coneix quines són les bones i quines les dolentes? En el fons, en res. Aparentment en moltes coses: en que les dolentes surten de nit, com els serenos, es finten, i es renten i van més elegants que les bones.

Tot això és veritat, i el glossador ho confessa amb certa

vergonya. Tot això agrada al glossador, és veritat. Però tantes coses ens agraden que no podem haver!

Avui el glossador s'ha decidit a fer bondat. Això ha sigut amb ocasió de que s'ha aixecat a les quatre de la matinada per anar a despedir a uns amics que marxaven a París. Feia molt temps que el glossador no anava en aquestes hores pels carrers. Els carrers eren negres i deserts. I al glossador li han recomanat que, abans de ficar-se al llit de nou, tingués seny i es prengués una vas de cafè amb llet. El glossador ha promès beure's un vas de cafè amb llet. Però no ha pogut complir la promesa: tot estava fosc, tot estava tan- cat... i a casa no tenia més que "whisky"!

XARAU

Oració fúnebre a la memòria d'"El Noi de Tona"

NOTA PRELIMINAR

Nosaltres no som uns Bossuet, ni pretenem esser-ho, ni ganes. Bossuet no ens sembla tan respectable com alguns creuen. Però malgrat no sentir cap simpatia per Bossuet avui nosaltres escrivim, com ell,

una oració fúnebre. No va dedicada a cap regina, a cap príncep, a cap alt personatge, que eren, segons Bossuet, els únics personatges interessants i simpàtics que han passat per la terra. Per a nosaltres, un pobre mendicant, un anormal, un trist, un miserable, són tan interessants com els reis i prínceps de Bossuet, o en són més.

Nosaltres dediquem aquesta oració fúnebre a un home de carrer, a un boig, però a un boig ple de perfils, de color, de caràcter, còses de que estan mancats, moltes vegades, els alts personatges. Així "El Noi de Tona", com a tipus, ens sembla més interessant que el marquès de Comilles o que qualsevol altre marquès.

Aquesta oració fúnebre és, més que res, un elogi, un elogi a la vida i la mort d'"El Noi de Tona". Creiem això d'una alta justícia, ja que avui es prodiga l'elogi d'una manera desconsiderada i a tort i a dret.

L'ORACIÓ

Perquè has sigut un home senzill, simple, inofensiu, de psicologia recta, en aquesta vida, esperem que hauràs guanyat, a hores d'ara, la glòria del Cel, promesa als homes com tu.

Has sigut l'home que no ha tingut res: ni nom, perquè per a tots fores "El Noi de Tona", és a dir: una cosa del carrer, a mercè de tothom, com la llum clara del cel o el color dels arbres.

Has sigut, com els polítics i les prostitutes, del públic, perquè has viscut d'ell. Però has sigut més bo, més honest, més noble, que els polítics i les prostitutes, perquè no l'has

LA TORNADA

—I còm ha anat això?
—D'arròs, noi! Tot d'arròs!

explotat, perquè n'has viscut únicament. Baix aquest punt de vista ens sembles més respectable que qualsevol ministre d'hisenda, que qualsevol financier.

Hi ha hagut en tu una gran bondat: la de viure fent riure a la gent. Un home qual aspiració suprema és aquesta: fer riure, ha d'ésser per força un home bo. Els "clowns" de circ i els beneïts de professió són els únics bons de la terra, poblada per aquesta mena d'animals, d'instint maligne i cruel, que anomenem homes i dones. Fer riure ens sembla un ideal noble, altíssim, i tan digne com el de Kant, el de Goethe o el de Descartes.

Físicament fores home de color de terra siena. El to del teu rostre agut, solcat per sàvies arrugues, immutable, es confonia amb el to de les teves robes—que penjaven del teu cos, suaument corvat, com d'un pal d'espantaocells—del teu barret, que era, sempre, un barret de paller. Pel teu barret de paller, en la ciutat, plena d'automòbils, de tavernes, de bordells, de pianoles elèctriques, eres una reminiscència dels camps solellats i silenciosos.

Tenies uns ulls com dos grans de raïm, encesos en lluïssors picardioses, una boca esdentegada, un somriure callat i maliciós. Tingueres una vellesa alegre i despreocupada d'home que viu de lo que troba a l'alcanç de la mà. Estimaves la nit com s'estima a una dona, i corries totes les tavernes freqüentades per gent de viure irregular i pintoresc. Tenies una veu fosca de malícies i d'aiguarent. Eres jugador i republicà.

Has viscut bé, al teu gust. Has mort vell i pobre. Morir pobre és una gran cosa, encara que no ho sembli: així moren tots els homes de bons instints i bona voluntat.

LLUÍS CAPDEVILA

En aquesta secció parlarem amb tota atenció dels llibres que ens enviïn

Ponentines. — Poesies. Ferràn Agulló i Vidal. Ptes. 3'50.

El mestre en gai saber, Ferràn Agulló, ha publicat un tom de poesies sots el títol de "Ponentines". Aquest llibre de poesies és prologat pel líder regionalista Francesc Cambó.

En Ferràn Agulló és una forta valor literària i política. Ho ha demostrat en les seves notes "Al dia" que publica des de molts anys a "La Veu de Catalunya", ho ha palesat amb el seu mestratge i ara ho confirma amb "Ponentines", on s'hi troba a més de la fortitud i justesa d'expressió un poc adolida de vuitcentisme, una gràcil sabor de terra nostra i amor als ideals sagrats d'aquesta terra pels quals ha lluitat sempre sens escamotejar-hi esforços de cap mena.

L'Agulló és de la fornada Guimerà, Apeles Mestres i Collell. Si bé és veritat que la febre de les joventuts impetuoses han portat noves formes i han anat purificant l'idioma nostrat, no obstant devem a aquests patricis les joies més grans del nostre temple literari.

Recomanem el llibre "Ponentines", de Ferràn Agulló, per la seva fortitud, per la seva justesa, per la valor de lèxic que du i, sobretot, per l'olor de terra nostra.

ALFA

ESTRANYESA

— Però encara compra el diari, vostè?
— Si senyor, sempre hi ha quelcom per a embolicar a casa.

Més suggerències sobre el dubte

Alguns confonen el dubte amb la premeditació. Generalment, l'home savi premedita, sospesa les coses, però no dubta. La premeditació té evidents concomitàncies amb el dubte, però reflexionar no és dubtar.

Evidentment que hi ha homes que ni dubten ni reflexionen. Avui mateix he vist un home irritat perquè el pas d'un automòbil l'ha deixat ple de pols. Estic segur que aquest home ha anat moltes vegades en automòbil. Quan ell feia pols als altres, potser se'n reia. Els homes som així de comodaticis. Veieu? aquest home no dubtava en queixar-se, però tampoc reflexionava.

El món pot anar en la marxa ascendent sens el dubte, però va malament per manca de reflexió justa. Alemanya no vol pagar els seus compromisos per manca de justa reflexió: Vencedora a l'any setanta, veia amb goig i amb presumpció davant del món el tren d'or francès que li arribava a casa. Vençuda a l'any divuit, per manca de reflexió i potser portada per un dubte ple d'egoisme i picardia, no ha enviat encara cap tren d'or a França.

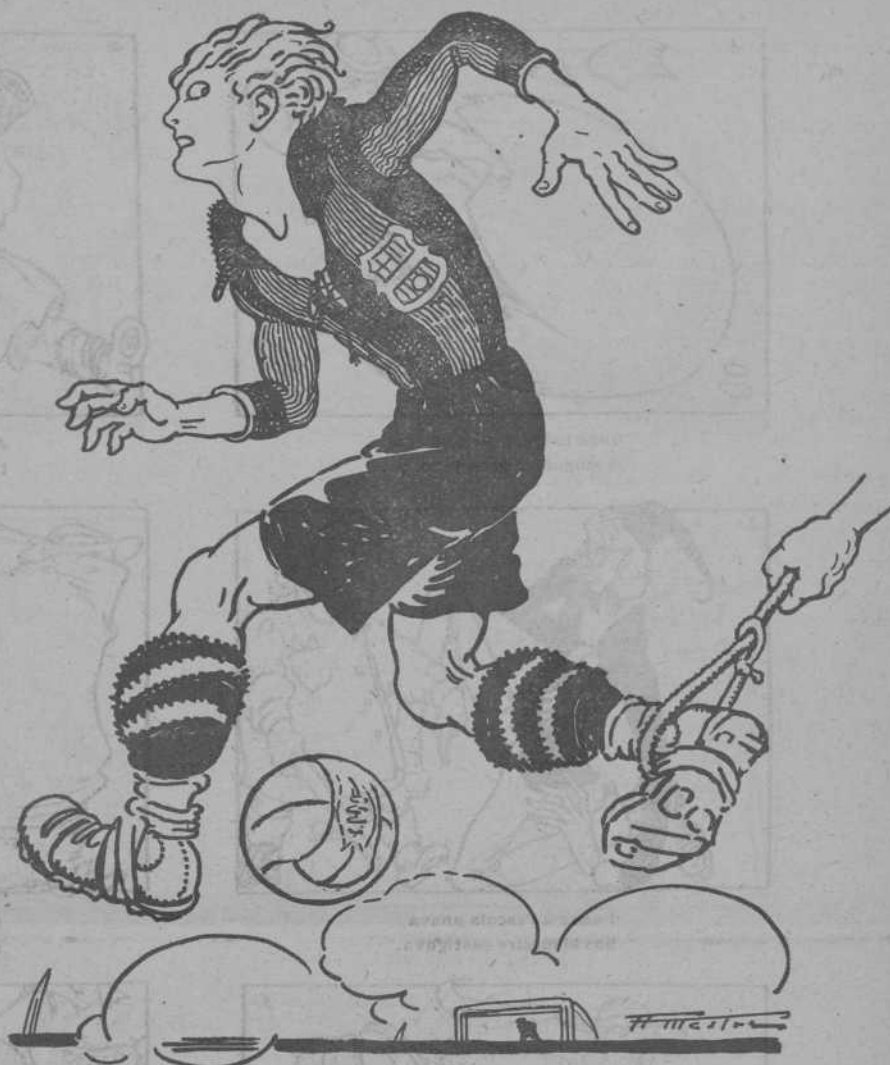
Encara que molts sostinguin el contrari, en el món pugna eternament un dualisme: el bé i el mal, la llum i la fosca, la veritat i la mentida. Entre la mentida i la veritat hi viu rencorós el dubte. Cal traspasar-lo, cal eliminar-lo, cal ni passar per ell. La dificultat està en saber què és el bé i què és el mal, en què és veritat i què és mentida. Això no es resolt amb dubte, això es soluciona amb reflexió o premeditació.

Jo he mamat moltes tradicions, cançons, contes i llegendes de la meua santa mare. Entre aquells contes ara me'n ve bé un que el diré esquematitzat, en breus paraules.

Un llop foll embestí a dos homes que pertaven aigua en una portadora i passaven vorejant una cinglera. No podien escapar-se. Per una part tenien l'abim obert, per l'altre venia el llop. Deixaren la portadora a terra, l'esperaren amb els samalers a les mans i mataren el llop.

Aquest conte podrà semblar d'*ex-voto* de capelleta, però és un símbol com tots els contes que entranyen una veritat.

S'ha d'embestir el dubte com si fos el llop foll. Jo he conegut alguns literats que no han fet res ni faran mai res de bo perquè són uns caga dubtes, i permeteu-me l'expressió. Són devorats pel llop foll perquè no saben agafar el samaler de l'arriscament i si el llop no els devora aniran fent una vida monòtona i fosca portant aigua, aigua dubtosa, sempre dubtosa; no us donaran mai vi dolç ni fort, ni perilleu que us enverinim; no coneixen les dolçors del vi ni els malefics de les ciutes. Donen aigua, només aigua, i d'això en tenim de sobres. I és que són encallats pel dubte

DE FUTBOL

—No val a lligar els peus dels jugadors.

i no tenen ni esma de reflexionar davant la infinita i sempre nova bellesa del món.

Un hom ha de caure a l'abim o matar el llop i no acontentar-se eternament a donar aigua dubtosa als pobres mortals.

JOAN D'ALIÓ

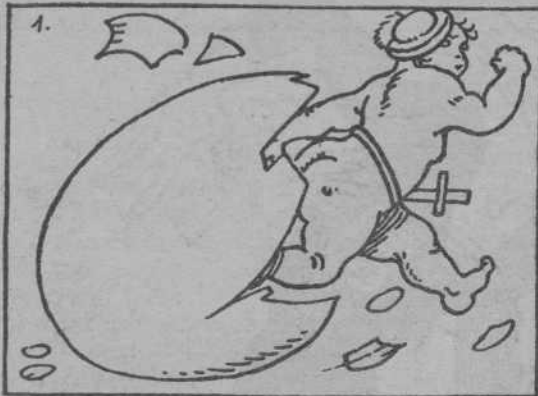

L'homenatge a l'Apeles Mestres

El passat diumenge, a l'hotel Colón, es celebrà una simpàtica festa d'homenatge al pulcre i ja vell literat Apeles Mestres, en commemoració del cinquantenari del seu primer llibre de versos *Avant*.

Apeles Mestres és un dels homes més simpàtics i més estimats del nostre poble.

Assistiren al banquet un centenar de comensals, quasi tots ells noms consagrats per la fama.

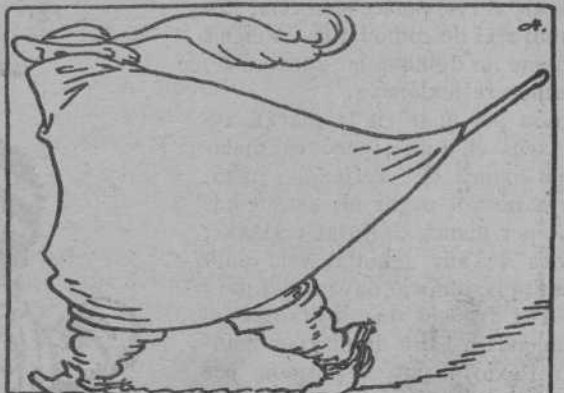
1. Quan tot just sorti de l'ou ja mogué un gran enrenou.

2. Al gos dava el biberón i s'emmonava amb chinchón.

3. I quan a l'escola anava fins al mestre castigava.

4. I per fer-se retratar un trajo nou va heredar.

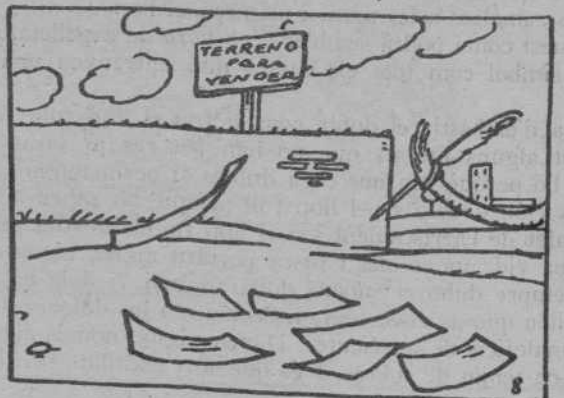
5. Amb una dona guapassa li fugia la carbassa.

6. I la seva joventut va sé exemple de virtut.

7. I un dia per a fer peles va pensà escriure novel·les.

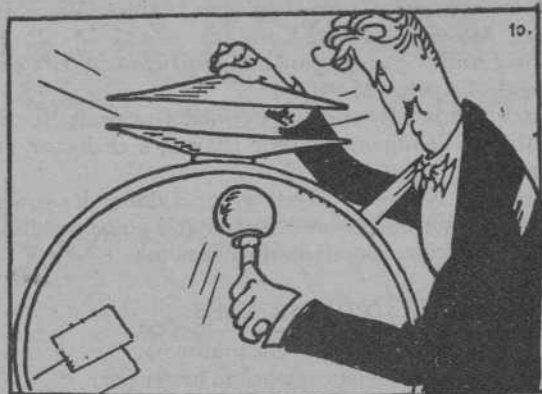

8. I en un elegant solar el seu despatx va instal·lar.

VALLER MOLT AUDAÇ

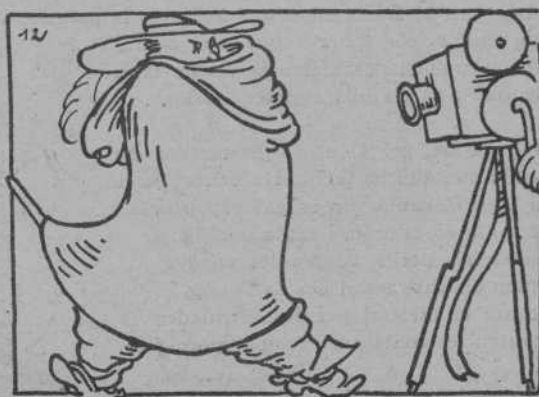
La seva prosa ensucrada
pervertia a la mainada.

Deia amb una gran camama
que era l'autor de més fama.

I llegint-lo fins un xino
un dijous va perdre el tino.

Corre, escriu, trota i mai calla
i fins surt a la pantalla.

Com que és un h-me valent
va cridant i va rebent.

I com que és un xic pavero
es fa retratà amb lletiero.

Prò un dia s'enfada el sol
i diu: «Prou d'aquest mussol!»

No és pagada i té ventura
la seva gran sepultura.

A l'hora dels brindis parlaren de l'Apeles Mestres i de la seva obra els senyors Ignasi Iglesias, Millet, Via, Masriera (pare), Masriera (fill) i Campins.

El tenor Emili Vendrell cantà magníficament la *Cançó de taverna*, de l'Apeles Mestres.

Brindaren també, Rodríguez Codolá, Suriñach Senties, Francesc Mateu, l'eminent escultor Clarasó i el doctor Moragas i Massià.

A l'aixecar-se N'Apeles Mestres per a donar les gràcies de l'homenatge, fou llargament ovacionat i emocionadíssim llegí la següent poesia, escoltada devotament:

ACCIÓ DE GRÀCIES

Lo que us vaig a dir no serà gran cosa,
que un llarg parlament sempre m'ha fet por;
lo més natural fóra dir-ho en prosa,
però potsè en vers ho diré millor.

Diguéu-me, amics meus que heu pres la paraula,
quin sant celebrem? Per què som aquí?...
Per què m'heu posat al bell cap de taula?...
Per què tots els ulls es fixen en mi?

Treguéu-me, per Déu, d'aquesta sorpresa!
diguéu-me, què he fet?... He cantat, ja ho sé;
però, en fi, cantar no es pas cap proesa,
tot canta en el món, i canta més bé.
Canten els ocells, canten les onades,
canten els canyars al bes de l'oreig,
i canta el mestral per les serralades
i canten les fonts amb suau remoreig...

Insectes i flors, i fins el silenci,
tot canta com sap, plorant o rient,
tot diu sa cançó, sense que res pensi
en si agrada a algú ni si ningú el sent.

Així mateix, doncs, i ja de naixença,
sens saber per què jo també he cantat.
Per què preteneu dar-me'n recompensa,
si no he fet res més que tot lo creat?...

Vosaltres sabreu perquè semblant festa
vosaltres, companys, que jo no en sé res;
a mi em toca sols acotar la testa,
besar-vos les mans i dir-vos "merçès".

N'Apeles Mestres féu una sentida necrologia d'en Roca i Roca i amb la memòria de l'amic difunt acabà la festa.

La font

Com un record d'infància dintre el pit
encara sento aquella font tan clara
que reia dia i nit
com una verge mare
ofrenadora d'un pler infinit.

Vora la font seien els vianants
i els pidolaires de vista afollada

MODÈSTIA

— Toruaràs?
— Potser sí. Som tan ximpls els homes!

AFICIONATS

— He comprat un Studebaker.
— Ja patiràs!

i estiraven les mans
i la gorja sedent i acalorada
de la pols dels camins,
i la dolcesa que els entrava dins
feta cançó miraculosa
els enardia per seguir el camí
contra la polseguera del destí
i de la tarda xafogosa.

Un poc enllà la casa dels meus pares
i un pla d'hortes estès vora del riu;
niu de records d'infant, brill de nits clares
i de tardes ardentes de l'estiu.

I la font que tantost plorava o reia
sens que jamai ningú ho sàpiga dí,
feia més bell aquell redós i feia
més grans els arbres vora del camí.

Mes ai, la font callà sobtadament.
Pòtser una amor nefasta l'ha vençuda,
i li ha perdut l'enteniment
i del disgust ha restat muda.

Sembla un ocell colltort vora el camí;
té el bec eixut; tan sols degota
com volguent dí
que recordant sanglota.

Però la sento encara dins del pit
com si fos símbol de la meua vida.
Jo he estimat i sofert un foll neguit
i la déu de l'amor se m'ha exhaurida.

Sols m'abeuro d'amor en els bassals
on han passat les bèsties carregades
i l'aigua pestilent don tots els mals
i deixa al cor i als llavis baferades
de totes les misèries mundanals.

I recordo la font de ma infantesa
i em sento ésmaperdut
com un captaire amb la vista encesa
ran de la meua joventut.

Els entrebancs i les caigudes
m'han afollat el pas
i els cinc sentits són cinc fonts mudes
i el cor eixut sospira las.

Ara la font si canta o plora
sols canta o plora part de dins
i no sap ser consoladora
pels afollats dels llargs camins.

Fins que l'amor torni tot d'una
i em senti el cor rejuvenit
i se'm canviï la fortuna
que ara és de pols que m'entra al pit.

Fins que una boca purpurina
se'm torni clara i fresca font
sols beuré aigua que enverina
amb la immundícia d'aquest món.

Car per fer alegre la jornada
fins allà on vulgui el meu destí
he de sentir clara i gemada
la font a vora del camí.

SALVADOR PERARNAU

PLATS FORTS

La cuina artística catalana està d'enhorabona, car ens ha pogut guisar uns quants plats forts d'aquells que nutreixen per una setmana.

"Tranquil·litat i bons aliments", fa la dita popular; de tranquil·litat en tenim potser massa al camp de l'art; en canvi, de bons aliments n'anem una mica escassos; ço fa que quan surten plats forts d'aquests que un hom se'n llepa els bigotis, no poguem menys de bombejar com es mereix al cuiner respectiu.

Ara mateix en Joan Colom ens ha ofert un àpat exquisit a les "Galerías Dalmau": aquest xicot ja no és un colomé de la pintura, sinó un aguiló que vola tan alt com li plau, i que sap copsar de lluny els paisatges, com si talment se li possessin arran del nas; quina llum, quina força, quina veritat no tenen les seves teles actuals! Amb quanta traça posa les figuretes en els seus pessebres de tot l'any! Per a passar *Una tarda d'aplec, A l'ombra de l'atzina*, no gaire lluny del *Tordera*, es poden fer tota mena de sacrificis, fins el de passar la nit *A cà'l Peix de Sol*, on em penso que no s'hi deu dormir gaire bé.

Qui dorm, però, portant a la retina aquell enlluernament de llum, de color i de veritat? Es té d'ésser un ensa.

La sòlida reposteria d'en F. Marés ha adquirit dolçor, consistència i beutat, tot alhora, encara que tirant massa sovint cap a l'antigor estatuària.

A "Cà'n Dalmau" exposa aquell acurat artista un relleu ben compost, ponderat i sentit; un grupet maternal en marbre, tou com el pa de pessic; varies testes ben carneses i expressives, entre les quals sobresurt la d'en *Bernat Metge*, i altres escultures d'empenta, tan sòlides que ens donen a conèixer la vàlua d'en Marés com a estatuari d'empenta, incapaç de rebaixar-se mai a fer cap neula plàstica.

Altre *chef* de cap d'ala, mestre Meifrén, ens brinda a les "Galerías Areñas" un dinar de cà'l ample. És un artista en el seu gènere, que sap dissimular la solidesa dels plats que surten de les seves mans amb una savorositat exquisida. Com que tractant-se de coses d'art, és un *gourmet* de primera! De Palma de Mallorca, Cadaqués, Astúries i fins de Nova York ens ha portat exquisiteses pictòriques que donen bo de paladejar i que ell va tastar primer per assegurar-se de que estaven a punt d'ésser servides a la gent de bon gust.

També a la taula sempre parada de "Cà'n Parés" hi han una colla de plats molt ben presentats; finets i polits els uns com a cosa femenina, forts i treballats els altres, per ésser obra d'un pintor que ha ensenyat de pintar a molta gent.

Entre els platets sortits de les mans blanques de la Montserrat Baixas, una xicota que pintant cada dia puja més amunt per a fer quedar malament el seu cognom, recordem unes flors frescoies i valentes, una noia *Pensativa*, el retrat de *La Mariona* i una plàtera de paisatges a l'aquarella, entre les quals hi ha coses que diuen: mengem!

D'en Joan Baixas, el pare autèntic i artístic de la Montserrat, no en parlem: tothom sap que si com a pintor de teles és un artista que es porta l'oli, com a aquarellista ha arribat a tallar el bacallà, cosa no pas gaire fàcil en un país on tothom retalla a tort i a dret per pur caprici.

En Baixas és un dels nostres pintors que millor ha sabut trobar l'agre de la terra. Allí estan per a fer-nos quedar com cal, les aquarelles *Camí de la Seu d'Urgell*, *Carrer de Pons*, *Molí Martorel*, etc., etc., etc.

C. ARBÓ

ROMEA

CARLES VILDRAC

Carles Vildrac té tipus de professor d'Institut francès. Se'n apareix vestit de negre. Té una barba aguda, curta i rossa, uns ulls de mirada carinyosa, comprensiva. És, un xic, com els personatges desgraciats de les seves comèdies, que són els personatges simpàtics. És un home tímid, somrient, de gesticulació cohibida i un xic trencada. Veient-lo es fa càrrec un de que l'home respon a l'artista, al creador de bellesa. Diu, amb una veu avellutada, pastosa, unes paraules senzilles, clares: parla del concepte que té del teatre, de còm en l'obra dramàtica el veritable protagonista és l'ambient—profundes, magnífiques, savies paraules!—de la condició humil dels seus personatges, que els fa més entranyables, més diàfans, més efusius.

Veritablement aquest home tímid i simpàtic que ens parla des de l'escenari del teatre "Romea" no podia ésser més que l'autor de "Le paquebot Tenacity", de "Michel Auclair", de "Le pelerin".

MIQUEL AUCLAIR

Jules Romains, Marcel Protst, Carles Vildrac. Heu's aquí tres noms que han sonat insistentment aquests darrers temps en l'avantguarda de la literatura.

D'entre ells quedem-nos amb Carles Vildrac, perquè és el més humà, sent tan artista com Proust i Romains. En Carles Vildrac hi ha un gran artista, un suprem creador de bellesa, però les seves obres semblen nascudes com els fills de carn i ossos: per una llei física i natural. No es veu en elles cap mena de truc, cap mena d'artifici, és a dir: cap mena d'engany. Les comèdies de Carles Vildrac semblen nascudes de la mateixa manera que les flors, o l'aigua de les fonts, o els fills en el ventre de la dona.

Sabeu què significa això en el teatre? El geni, ja que el mateix que s'observa en aquest autor francès dels nostres temps, s'observa en Shakespeare. Avui el teatre, llamentosament, dona una sensació de cosa artificiosa, falsa, de cartró i papers pintats.

El teatre de Carles Vildrac no ens dona aquesta sensació, i per això és admirable.

El seus personatges són confusos, irregulars, contradictoris, tal com som nosaltres els homes. Els seus drames són reduïts, una poqueta cosa, però una poqueta cosa humana, és a dir: terrible.

En "Miquel Auclair" fan pena per igual tots els personatges: el marit frívol, l'esposa, l'enamorat. L'amor de l'esposa per l'espòs lleuger i poca-solta és lògic perquè no ha tingut cap fill del seu matrimoni. Així té per l'espòs l'amor i la pietat que tindria pel fill. "Miquel Auclair" corria el perill de convertir-se en el "personatge simpàtic" de la comèdia—aquella mena de "personatge simpàtic" que ho arregla tot, fins lo més difícil, a que

tan aficionat és el senyor Linares Rivas—i a adquirir un to antipàtic d'home virtuós i predicador. Però, no: també, tal com està traçat, és lògic que es sacrifiqui, que procuri, sobretot, no convertir-se en un seductor vulgar, no aprofitar-se de la situació de l'esposa, i portar a la seva ànima, per amor, un xic d'alegria i de repòs. Així, per amor, allunya l'adulteri imminent, i es complau en mostrar a la dona que estima que el seu marit és bo, és digne, i mereix l'amor que ella li va jurar.

Es un drama, aquest de "Miquel Auclair", opac, silenciós, jugat en un ambient humil—per a que així prenguin més relleu les figures—però ple d'una gran passió continguda i dolorosa.

La interpretació mereix tots els elogis. Molt justa de veu, de gest i d'expressió la senyora Vila. Molt natural, segur i aplomat el senyor Davi. Molt finament comprès i plasmat el tipus del marit que interpretava l'Enric Lluelles, un dels actors més intel·ligents i distingits de la nostra escena.

EL PELEGRÍ

En aquesta comèdia no hi passa res, però què n'hi passen de coses!

Un altres autor n'hauria fet un drama morbós, encès d'allusions i de frases retumbants: el drama de la noieta incompresa—que seria un drama fals i absurde, ja que totes les noiets ho són d'incompreses—que vol viure "la seva vida", la vida veritable, etcètera, etc. En aquests etcèteres s'hi poden incloure tot el sentimentalisme ximple, tots els desigs desviats i deliquescents que són l'ànima del modern teatre francès: un teatre per a "cocottes", estudiants, i porteres romàntiques.

Però, no, no. Carles Vildrac n'ha tingut prou en iniciar el drama. Per què no l'acaba? Perquè lo més probable és que no tingui acabament, que no tingui mai desenllaç, el desenllaç de clíxé que li donaria un vulgar autor dramàtic.

Carles Vildrac amb "El pelegrí" ens ha donat una nota de tendresa, de bondat. No s'havia proposat res més. No se li pot demanar res més.

La interpretació, molt justa per part de les senyores Baró—que segueix sent la nostra primera actriu per excel·lència—i Fornés. No tan justa per part del senyor Montero, dit sigui amb tots els respectes que ens mereix un actor dels seus mèrits. En aquesta obra creiem que el senyor Montero ha equivocat el tipus: el fa massa de teatre, s'emociona amb massa freqüència i massa facilitat...

La traducció, d'en Carles Soldevila, correctíssima i justa. Mereix, per la seva labor, tots els elogis el senyor Soldevila.

LICEU

Res d'interessant aquesta passada setmana—perquè "Madame Butterfly" no ens interessa—sinó és la representació de "Mefistófele".

I "Mefistófele" ens ha interessat per la interpretació, que no per altra cosa. Poques vegades hem vist una interpretació millor. Cal elogiar a la senyora Zirconi Bocolini, al tenor Jaccani, i, sobretot, al senyor Masini Pieralli, el formidable baix, que va cantar i interpretar el personatge de "Mefistófele" d'una manera meravellosa.

PER A ACABAR

Per excés d'original deixem de parlar de l'"Olympia", del "Tivoli", de l'"Espaniol" i d'altres teatres.

Ho farem la setmana entrant.

BOB

CIVILITZACIÓ

L'home després de veure el *cine*, el futbol i d'escoltar la raditelefonia.

CAMPIONAT DE CATALUNYA

Barcelona — Europa

En el tramvia—en el que ens dirigim al camp de Les Corts—un aficionat assegurava a un amic:

—El "Barça" guanyarà! En pots estar ben segur. L'"Europa" no ha d'oposar molta resistència perquè, veritablement, el resultat del partit, en el fons, no el pot interessar.

—Ho creus així?—li responia l'amic.

—Ja ho veuràs. Quan jo t'ho dic...!

... ..
L'aficionat, a aquestes hores, deu estar convençut que davant del seu amic les afirmacions que li féu serviren per a fer-li fer el ridícul...

El "Barcelona" guanyà, sí, però no tan fàcilment, perquè els de Gràcia jugaren un gran partit d'entusiasme. En tot moment la resistència oposada al joc dels "blaus-grana" sigué enèrgica, decidida, plena de voluntat. I si el "Barcelona"—que continua pel bon camí emprés en aquesta segona volta—es sapigué mostrar com un "onze" temible, la mateixa característica presentà l'"Europa", que en conjunt nivellà el partit, ja que si el domini fou més accentuat en els primers 45 minuts per part dels de Les Corts, es canviaren els papers a la segona part, en el que passaren a dominats.

Causas de la victòria "barcelonista"? Dues: la millor defensiva dels campions i la més assenyjada serenitat en llur ratlla d'atac. Aquesta qualitat faltà en la davantera "europeista". Els atacs d'aquests sigueren coratjosos, però mai produïren—treient dues o tres ocasions—la impressió de perill que sapigué mostrar, en els seus, la davantera "blau-grana"...

Examinant el joc dels dos equips, en conjunt, les nostres preferències es mostren envers els "barcelonistes"...

Tres sigueren els "goals" que aquests aconseguiren, per un obtingut pels "europeus". El d'aquests de "penalty"; els dels "blaus-grana", el primer per en Samitier, al rematar amb un cop de cap un centre d'En Piera; el segon en una "melée" i el tercer pel "mago", finalitzant una jugada-mestra del que està demostrant ésser el millor extrem esquerra de Catalunya, en Sagi-Barba...

Aquest amb en Samitier, Piera i Walter sigueren els millors entre els seus. De l'"Europa" es distingiren en Cros, Olivella, Pellicer i Bordoy.

El senyor Vilalta, en conjunt, féu un bon arbitratge, essent digna d'aplaudiment llur actitud enèrgica davant de la poc correcta i deportiva d'En Montesinos, durant l'incident promogut per la concessió del segon "goal".

FERRÁN

El dia vint-i-quatre hi hagué un eclipse de sol. Aquí quasi no es va conèixer; ningú se'n va donar compte.

Es natural; en tots els ordres de la vida i en tots els con-

ceptes que volgheu, ho estem tan d'eclipsats, que qualsevol s'adona d'un eclipse.

En la festa monàrquica de Madrid diuen que es van perdre cinc alcaldes.
Ai si ho saben les seves corresponents mullers!

Una de les coses que han entusiasmat més el públic de Madrid en les pròximes passades festes, segons tota la premsa madrilenya, ha estat el pas dels gegants i els capgrossos de Saragossa.

Dissabte, dia 7 de febrer, al teatre "Novedades" començaran els luxosos balls de Carnaval Aurigemma-Cañadó, succeïnt-se els dies 14, 19, 21, 24 i 28.

Com de costum, els balls del teatre "Novedades" seran el "non plus ultra" del Carnaval.

Llegim, a "La Voz de Guipúzcoa", aquests titulars: "El pel·ligro comunista".
Aquest rai, no ens fa por!

En Calvo Sotelo no ve a Barcelona. Millor. Estarem més amples.

En canvi el que ve és en Lerroux. Ve a fer declaracions, diuen. Quan no es pot fer res més, ja van bé unes declaracions.

Saben qui està molt content amb això del "Metro"?
Els apotecaris i els metges, perquè s'hi pesca cada pulmonia!

Hem vist anunciada una pel·lícula: "El caballero sin tacha".
Suposem que no deu ésser el "Caballero Audaz".

CASA ESTABLERTA EN 1890

PERE SIMON
SUCCESSOR OF
RAMON MARTI

Carme, 51, botiga
EL REGULADOR
Telèfon A 62
BARCELONA

HERNIATS (TRENCATS)

Voleu curar vos les hèrnies? Voleu evitar el seu desenrotlló? Voleu venir-vos dels seus perills? Voleu anar còmodes? Amb els braguers que fabrica l'especialista PERE SIMON obtindreu totes aquestes aventajades.
Hi ha braguers de 5, 10, 12, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45 i 50 pesetes un.
Faixes higièniques per a evitar l'abort i dilatació del ventre. Braguers per a la curació radical de les criatures. Objectes de goma per a la higiene en general. Cotons i gasses per a la curació de ferides segons el Dr. LISTER

Aquest número ha passat per la prèvia censura militar

COLECCIÓN DIAMANTE VAN PUBLICADOS 125 TOMOS

<p>1. R. de Campoamor. Dolores, 1.ª serie
2. — Dolores, 2.ª serie.
3. — Humoradas y cantares.
4. — Pequeños poemas, 1.ª serie.
5. — Pequeños poemas, 2.ª serie.
6. — Pequeños poemas, 3.ª serie.
7. — Colón, poema.
8. — Drama Universal, poema, primer tomo.
9. — Drama Universal, poema, segundo tomo.
10. — El Licenciado Torralba.
11. — Poesías y Fábulas, 1.ª serie.
12. — Poesías y Fábulas, 2.ª serie.
13. E. Pérez Escrich. Fortuna.
14. A. Lasso de la Vega. Rayos de luz.
15. Federico Urrecha. Siguiendo al muerto.
16. A. Pérez Noya. Los humildes.
17. Salvador Bueda. El gusano de luz.
18. Sinésio Delgado. Lluvia menuda.
19. Carlos Frontaura. Gente de Madrid.
20. Miguel Melgosa. Un viaje a los infiernos.
21. A. Sánchez Pérez. Botones de muestra.
22. J. M. Mañé. (Rataplan!)
23. Teodoro Guerrero. Gritos del alma.
24. Tomás Lucero. Romances y otros excosos.
25. L. Ruiz Contreras. Palabras y plumas.
26. Ricardo Sapulveda. Sol y Sombra.
27. J. López Silva. Migajas.
28. F. Pi y Margall. Trabajos sueltos.
29. E. Pardo Basán. Arco iris, cuentos.
30. R. Rodríguez Solís. La mujer, el hombre y el amor.
31. M. Matosés (Coruselo). ¡Aleluyas buenas!
32. E. Pardo Basán. Por la España pintoresca (viajes).
33. } A. Floras. Doce españoles de brocha gorda.
34. }
35. José Estremera. Fábulas.
36. Emilia Pardo Basán. Novelas cortas.
37. E. Fernández Vaamonde. Cuentos amorosos.
38. E. Pardo Basán. Hombres y mujeres de antaño.
39. J. de Burgos. Cuentos cantares y chascarrillos.
40. E. Pardo Basán. Vida contemporánea.
41. } Jacinto Laballa. Novelas íntimas.
42. }
43. Fr.ª Sarasate de Mena. Cuentos vascongados.
44. F. Pi y Margall. Diálogos y Artículos.</p> | <p>45. Charles de Bernard. La casa de los amantes.
46. Eugenio Sué. La Condesa de Lagarde.
47. Rafael Altamira. Novellitas y cuentos.
48. J. López Valdemor (El Conde de las Navas). La niña Araceli.
49. Rodrigo Soriano. Por esos mundos...
50. Luis Taboada. Perfiles cómicos.
51. B. Pérez Galdós. La casa de Shakespeare.
52. J. Ortega Munilla. Fifiña.
53. F. Salazar. Algo de todo.
54. Mariano de Cavia. Cuentos en guerrilla.
55. Felipe Pérez y González. Peccata minuta.
56. Francisco Alcántara. Córdoba.
57. Joaquín Dicenta. Cosas mías.
58. J. López Silva. De rompe y rasga.
59. Antonio Zozaya. Instantáneas.
60. José Zahonero. Cuentecillos al aire.
61. Luis Taboada. Colección de tipos.
62. Beaumarchais. El Barbero de Sevilla.
63. Angel R. Chaves. Cuentos de varias épocas.
64. Alfonso Karr. Buscar tres pes al gato.
65. Francisco Pi y Arsuaga. El Cid Campeador.
66. Vital Asa. Pamplinas.
67. Antonio Peña y Goñi. Rio revuelto.
68. Enrique Gómez Carrillo. Tristes idillos.
69. Nicolás Estévez. Calandracas.
70. V. Blasco Ibáñez. A la sombra de la higuera.
71. A. Dumas, hijo. La Dama de las Camelias.
72. Joaquín M. Bartrina. Versos y prosa.
73. Francisco Barado. En la brecha.
74. Luis Taboada. Notas alegres.
75. Xavier de Montepín. La señorita Tormenta.
76. Antonio Zozaya. De carne y hueso.
77. Xavier de Montepín. Muerto de amor.
78. Conde León Tolstói. Venid a mí...
79. Alfredo Caldesón. A punta de pluma.
80. Enrique Mürger. Elena.
81. Luis Taboada. Siga la broma.
82. Laura García de Giner. La Samaritana.
83. Cyrano de Bergerac. Viaje a la luna.
84. Eugenio Antonio Flores. ¡Huérfana!
85. Iván Tourgueneff. Hamlet y Don Quijote.
86. Alicia Pestana (Caiel). Cuentos.
87. Angel Guerra. Al sol.</p> | <p>88. T. Dostoievsky. Alma infantil.
89. Edmundo de Amicis. Aire y Luz.
90. Laura García de Giner. Valentina.
91. Edmundo de Amicis. Manchas de color.
92. Voltaire. Zadig y Micromegas.
93. Manuel Ugarte. Mujeres de París.
94. } Obras menores de Cervantes.
95. }
96. Juan Pérez Zabáiga. Chapuceras.
97. Voltaire. Cándido.
98. Goethe. Las amarguras del joven Werther.
99. Jacinto Benavente. Teatro rápido.
100. Novelas picarescas. Lazarrillo de Tormes y Rinconete y Cortadillo.
101. J. León Pagano. La balada de los sueños.
102. Angel Guerra. Polvo del camino.
103. Camilo Castelo Branco. María Moisés.
104. Gracia Deledda. Cuentos de la Cerdeña.
105. Antología taurina.
106. Manuel Carretero. La espuma de Venus.
107. Federico Rahola. Los ingleses vistos por un latino.
108. Eça de Queiroz. La nodriza.
109. A. de Chamisso. Pedro Schlemihl ó el hombre que ha perdido su sombra.
110. M. Sarmiento. Así.
111. Felipe Trigo. A todo honor.
112. Manuel Ugarte. Los estudiantes de París.
113. Fray Luis de León. La perfecta casada.
114. Jorge Manrique. Poesías.
115. Adèle Frévoit. Manón Lescaut.
116. J. Givanel Mas. Prosa epistolar.
117. J. Givanel Mas. Devocionario poético Antología sagrada).
118. Miguel A. Rodenas. De las majadas al otero.
119. Eduardo Marquina. Juglarías.
120. Gabriel Miró. Los Amigos, los Amantes y la Muerte.
121. Santiago Rusiñol. Hojas de la vida.
122. A. de Lamartine. Rafael.
123. Alfonso Karr. El perro de sir John.
124. Eduardo Zamacois. Rick.
125. A. de Lamartine. Graziella.</p> |
|---|--|--|

Precio de cada tomo: Ptas. 0'60

J. Roig i Raventós
FLAMA VIVENT

NOVEL·LA

Ptes. 3'50

LA CAMPANA DE GRACIA

ALMANAC per aquest any 1925

Preu: Ptes. 0'80

La semana próxima aparecerá el tomo 1.º de las Obras Completas de SANTIAGO RUSIÑOL

La Isla de la Calma

Versión castellana de Rafael Marquina

Un tomo 8.º Ptas. 5

Barón de Holbach
DEL AMOR CONYUGAL

Los esposos en la vida privada
Sus deberes. Sus placeres legítimos

Un tomo: Ptas. 2

Barón de Holbach
DEL PLACER

DE LA FELICIDAD
Y DE LA MUERTE

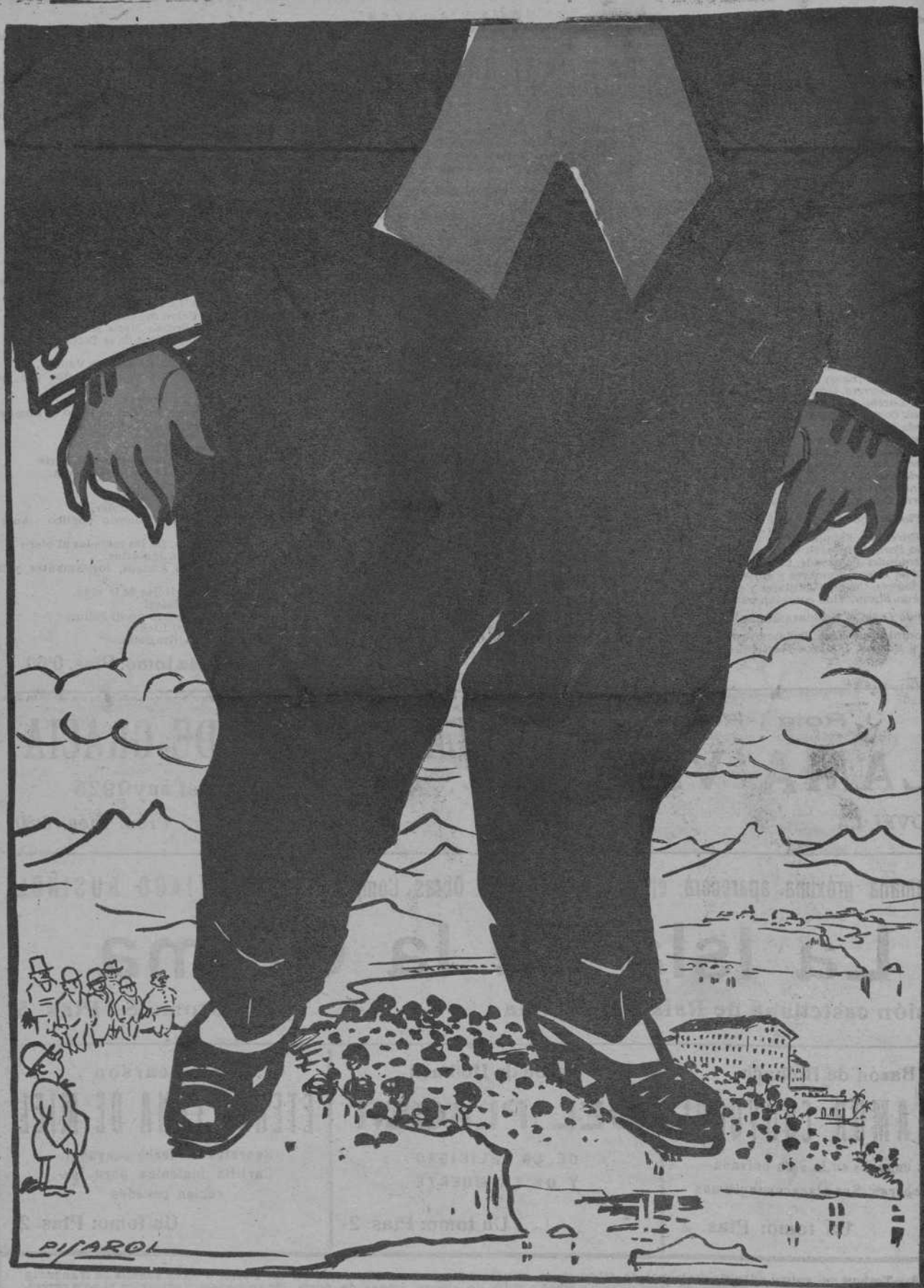
Un tomo: Ptas: 2

Dr. Bearson
ETERNA LUNA DE MIEL

Secretos del lecho conyugal.
Cartilla higiénica para los recién casados

Un tomo: Ptas. 2

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir quisevol de dites obres, remetent l'import en lliures del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés 30 cèntims per a certificat. Als corresponals se'ls entreguen rebalces.

DELS VIATGES DE GULLIVER

—I còm ha crescut aquest home en poc temps!